

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 14P/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219200864
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Maukš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2019:6219200864.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom Mgr. Andrejom Maukšom vo veci starostlivosti o maloletú O. H., F.. XX. XX. XXXX, t. č. v J. L. C. - C. C., U. XX, T. T., zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, dieťa rodičov matky C. H., F.. XX. XX. XXXX, Q. T. W. XX, t. č. v ÚVV a ÚVTOS T. T. a otca A. H., F.. XX. XX. XXXX, trvale bytom W. XX, t. č. ÚVV a ÚVTOS T. T. - P., v konaní o náhradnú starostlivosť o maloletú, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletú O. H., F.. XX. XX. XXXX do ústavnej starostlivosti J. L. C. - C. C., U. XX, T. T..

II. Matka maloletej C. H., F.. XX. XX. XXXX a otec maloletej A. H., F.. XX. XX. XXXX sú povinní prispievať na výživu maloletej O. H., F.. XX. XX. XXXX výživným každý vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Zb., vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet J. L. C. - C. C., U. XX, T. T., počnúc dňom 15. 03. 2019.

III. Súd povolí je matke a otcovi maloletej ročné výživné za obdobie od 15. 03. 2019 do 30. 09. 2019 v sume spolu každý po 184,65 Eur splácať v mesačných splátkach každému po 10 Eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci na účet J. L. C. - C. C., U. XX, T. T., počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie vo výroku I. právoplatným.

IV. Súd ruší neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 14P/30/2019-19 zo dňa 15. 03. 2019 ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením č. k. 14P/47/2019-9 zo dňa 16. 05. 2019 začal súd konanie o náhradnej starostlivosti o maloletú, nakoľko uznesením č. k. 14P/30/2019-19 zo dňa 15. 03. 2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke maloletej uložil povinnosť odovzdať maloletú do dočasnej starostlivosti J. L. C. - C. C., U. XX, T. T. z dôvodu nedostatočnej starostlivosti o maloletú zo strany rodičov. Vzhľadom na vydané neodkladné opatrenie, ktoré bolo len dočasným opatrením bolo potrebné vo veci ďalej konať a rozhodnúť, či je možné, aby osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečovali jej rodičia alebo či bude maloletá zverená do niektorých z foriem náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Matka a otec maloletej sa ku konaniu nevyjadrili. Opatrovník maloletej navrhol nad maloletou nariadiť ústavnú starostlivosť v zariadení, v ktorom sa nachádza aj v súčasnosti, nakoľko rodičia ani nikto z blízkych osôb, nedokáže zabezpečiť starostlivosť o maloletú.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s lustráciami ZVJS, správou opatrovníka z prešetrenia pomerov, správou J. L. C. - C. C. a oboznámením sa s obsahom spisov tunajšieho súdu sp. zn. 14P/30/2019 a 10T/67/2019, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

4. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/30/2019-19 zo dňa 15. 03. 2019, vykonateľným dňa 15. 03. 2019, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým uložil matke maloletej povinnosť odovzdať maloletú do dočasnej starostlivosti J. L. C. - C. C., U. XX, T. T.. Súd pri nariadení neodkladného opatrenia vychádzal zo skutočností zistených opatrovníkom pri osobných návštevách v domácnosti maloletej z ktorých vyplynulo, že jej rodičia nie sú schopní zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú v žiadnom smere.

5. Zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplýva, že monitorujú rodinu maloletej už od roku 2016, nakoľko rodičom už v minulosti odobrali dve maloleté deti - Q. H., F.. XX. XX. XXXX I. A. H., F.. XX. XX. XXXX, ktoré boli umiestnené do ústavnej starostlivosti. Dňa 22. 10. 2018 bolo opatrovníkovi oznámené od VŠNsP Lučenec, že matka opustila maloletú po pôrode dňa 14. 10. 2018 bez súhlasu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Následne si maloletú prevzala s upozornením, že sa do troch dní má nahlásiť u detskej lekárky, čo však urobila až dňa 13. 11. 2018 po opakovaných upozorneniach opatrovníka. Detskou lekárkou maloletej MUDr. Prosnanovou bola maloletej konštatovaná porucha metabolizmu, ktorá si vyžaduje pravidelné stravovanie a podávanie chýbajúcich zložiek. Taktiež bol lekárkou zistený výrazný zápal kože v oblasti genitálií a biely povlak ústnej dutiny, čo je prejavom nedostatočnej starostlivosti o maloletú, pričom maloletá bola následne hospitalizovaná na detskom oddelení v VŠNsP Veľký Krtíš. Otec maloletej bol dňa 09. 02. 2019 zatknutý policajnou hliadkou, pričom po jeho odchode matka maloletej odišla k svojej matke, kde sa starostlivosť o maloletú ešte zhoršila, kedy opatrovník dňa 12. 03. 2019 pri osobnej návšteve zistil, že maloletá je popálená v oblasti ľavej časti tváre, pod okom na líci, pričom zranenia vyzerali ako popálenia od cigarety k čomu matka uviedla, že popálenie spôsobil cigaretou jej partner. Nikto z okruhu širšej biologickej rodiny nie je schopný plnohodnotne zabezpečiť starostlivosť o maloletú.

6. Zo správy J. L. C. - C. C., T. T. vyplýva, že pomery v rodine maloletej sa neupravili, návrat maloletej do prirodzeného prostredia nie je možný, nakoľko obaja rodičia sa nachádzajú v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, na základe čoho uvedený ústav súhlasil s nariadením ústavnej starostlivosti v ich zariadení. Matka maloletej sa o maloletú zaujímala dvoma listami, otec neprejavil o maloletú žiadny záujem.

7. Podľa lustrácie ZVJS sa matka nachádza vo výkone trestu odňatia slobody nariadenom tunajším súdom na základe rozhodnutia sp. zn. 4To/47/2019 s predpokladaným skončením výkonu trestu dňa 28. 05. 2023 a otec maloletej sa taktiež nachádza vo výkone trestu odňatia slobody nariadeného rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 10T/28/2018 s predpokladaným skončením výkonu trestu dňa 09. 02. 2024. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 12P/25/2017-35 bola nad maloletou Q. H. nariadená ústavná starostlivosť v C. C. Š. a rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/160/2017-51 bola nariadená ústavná starostlivosť aj nad maloletým A. H..

8. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 10T/67/2019 súd zistil, že dňa 22. 08. 2019 bola na matku maloletej podaná obžaloba pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že v období od 29. 10. 2018 do 12. 03. 2019 ako matka nezabezpečovala riadnu osobnú, zdravotnú a hygienickú starostlivosť o maloletú O., s ktorou žila v dome, maloletú vystavovala chladu, nezabezpečovala jej adekvátne stravovanie, nedostatočne ju umývala, pričom dňa 04. 03. 2019 po tme fajčila a horúcim popolom z cigarety ju najmenej 4-krát popálila na tvári. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10T/28/2018-240 zo dňa 18. 03. 2019 boli otec a matka maloletej uznaní vinnými zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že ako rodičia maloletej dcéry Q. H. sa o ňu nedostatočne starali od narodenia, nechodili na očkovanie, ignorovali predvolania pediatra, nezabezpečovali dostatok oblečenia, plienok, hygienu, maloletá mala vo vlasoch parazity a zapareniny v okolí genitálií, v chladnejšom počasí dom nedostatočne vykurovali, nezabezpečili adekvátne stravovanie, pričom u maloletej bola zistená podvýživa a chudokrvnosť, zvýšené pečefňové testy a psychomotorická retardácia, za čo boli odsúdení na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní otec 5 rokov a matka 4 roky. Proti tomuto rozsudku podali odvolania prokurátor a otec maloletej, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 4To/47/2019 zo dňa 23. 05. 2019 zamietol.

9. Súd vec právne posúdil podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého môže súd zveriť maloleté dieťa do náhradnej starostlivosti, ktorá predstavuje viacero osobitne usporiadaných na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Zákon v ustanovení § 44 ods. 3 rozlišuje tri formy náhradnej starostlivosti, a to náhradnú osobnú starostlivosť, pestúnsku starostlivosť a ústavnú starostlivosť. Podľa ustanovenia § 54 ods. 1 Zákona o rodine, má náhradná osobná a pestúnska starostlivosť prednosť pred ústavnou starostlivosťou, pričom pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do niektorej z uvedených foriem náhradnej starostlivosti. Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, môže súd nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená, alebo narušená, dieťa nie je možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú, alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

10. V predmetnej veci je splnená všeobecná podmienka na nariadenie náhradnej starostlivosti o maloletú v zmysle § 44 ods. 1 Zákona o rodine a to, že rodičia osobnú starostlivosť o maloletú nemôžu zabezpečiť, nakoľko sa v súčasnosti až do roku 2023, resp. 2024 budú nachádzať vo výkone trestu odňatia slobody.

11. Zo systematického zaradenia jednotlivých foriem náhradnej starostlivosti, ako aj z diferenciácie podmienok, ktoré zákon ukladá pre jednotlivé formy možno vyvodiť ich prioritu, pričom zákon vždy preferuje náhradnú osobnú starostlivosť alebo pestúnsku starostlivosť pred ústavnou starostlivosťou. Preto súd v prvom rade skúmal, či je možné maloletú zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Pokiaľ ide o náhradnú osobnú starostlivosť, pomery v okruhu blízkych osôb a rodiny prešetril opatrovník, ktorý uviedol, že žiadna takáto blízka osoba nemôže zabezpečiť náhradnú starostlivosť o maloletú. V rámci predmetného konania sa nepodarilo nájsť ani pestúnov, ktorí by mohli vykonávať pestúnsku starostlivosť. Preto súd konštatuje, že maloletú nie je možné zveriť do náhradnej osobnej alebo do pestúnskej starostlivosti.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené súd zveril maloletú do ústavnej starostlivosti J. L. C. - C. C. R. T. T., v ktorej starostlivosti sa na základe vydaného neodkladného opatrenia nachádza aj v súčasnosti, nakoľko z dôvodu, že obaja rodičia maloletej sa nachádzajú vo výkone trestu odňatia slobody je výchova maloletej vážne ohrozená a jej rodičom bráni vo výkone osobnej starostlivosti vážna. Súd uvádza, že aj v prípade, ak by rodičia maloletej boli na slobode, neboli by schopní zabezpečovať starostlivosť o maloletú na základe skutočností zistených opatrovníkom pri osobných návštevách v domácnosti, a to zanedbávania riadnej starostlivosti o maloletú po stránke hygienickej, zdravotnej, stravovacej. Taktiež týmto skutočnostiam nasvedčuje aj predošlé odsúdenie rodičov pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby spáchanom na ich ďalšej maloletej dcére Q. H.. Zverenie maloletej do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov by bolo za daných okolností v rozpore s jej najlepšimi záujmami.

13. Súd zároveň v súlade s ustanovením § 81 Zákona o rodine z dôvodu nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletou zároveň upravil aj vyživovaciu povinnosť rodičov k nej a určil, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého je maloletá umiestnená. Vzhľadom na to, že obaja rodičia sa nachádzajú vo výkone trestu odňatia slobody, kde sú ich zárobkové možnosti značne obmedzené, určil súd rozsah ich vyživovacej povinnosti v minimálnom zákonom rozsahu v súlade s ustanovením § 62 ods. 3 Zákona o rodine vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti ku dňu vykonateľnosti neodkladného opatrenia, na základe ktorého bola maloletá umiestnená do ústavnej starostlivosti J. L. C. - C. C. R. T. T., teda ku dňu 15. 03. 2019. Už od tohto dňa fakticky zabezpečovalo osobnú starostlivosť o maloletú uvedené zariadenie, a preto mali rodičia maloletej prispievať na jej výživu na účet tohto zariadenia už k tomuto dňu. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie R 4/1987 podľa ktorého sa počiatok vyživovacej povinnosti sa spravidla stanovuje od právoplatnosti rozsudku o zverenie dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča, pričom k skoršiemu dátumu sa dá počiatok vyživovacej povinnosti stanoviť v prípade, ak iný občan ako rodič prevzal dieťa do starostlivosti na základe predbežného opatrenia (dnes neodkladné opatrenie) nariadeného súdom.

13. Ku dňu vydania tohto rozsudku vzniklo obom rodičom na maloletú zročné výživné, a to za polovicu mesiaca marec 2019 a za mesiace apríl až september 2019, za ktoré je výživné na maloletú už splatné. Od marca 2019 do júna 2019 prestavovalo 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté

dieťa v súlade s ustanovením § 2 písm. c) Zákona č. 601/2003 Z. z. 28,08 Eur, pričom za polovicu mesiaca marec predstavuje zročné výživné 14,04 Eur a za mesiace apríl až jún 2019 3-krát po 28,08 Eur. Od mesiaca júl 2019 predstavuje 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa 28,79 Eur, teda za obdobie od júla do septembra 2019 predstavuje zročné výživné 3-krát po 28,79 Eur. Zročné výživné za celé vyššie uvedené obdobie predstavuje spolu sumu 184,65 Eur na každého z rodičov. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by rodičia maloletej poskytli za toto obdobie aspoň časť výživného, pričom túto skutočnosť potvrdil aj opatrovník maloletej na pojednávaní, a preto súd rozhodol, že sú povinní zaplatiť celú sumu vyššie uvedeného zročného výživného. Vzhľadom na výšku tejto sumy, ako aj na obmedzené zárodkové možnosti rodičov vo výkone trestu odňatia slobody povolil súd obom rodičom splácať uvedenú sumu v mesačných splátkach po 10 Eur.

14. Súd v súlade s ustanovením § 363 CMP zároveň zrušil nariadené neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 14P/30/2019-19 zo dňa 15. 03. 2019, o zverení maloletej do dočasnej starostlivosti J. L. C. - C. C. R. T. T. ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku, nakoľko zverení maloletej do ústavnej starostlivosti bude otázka starostlivosti o maloletú definitívne vyriešená vo veci samej, a teda odpadnú dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie ako dočasná forma starostlivosti nariadené.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého v mimosporových konaniach nemá žiaden z účastníkov na náhradu trov konania nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Veľký Krtíš písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.